

David Walliams

OPA VLUCHT

met illustraties van Tony Ross
vertaald door Roger Vanbrabant

Andere boeken van David Walliams bij Clavis

Broodje rat

De waanzinnige tandarts

Joe Biljoen

Mr. Stink

Oma Boef

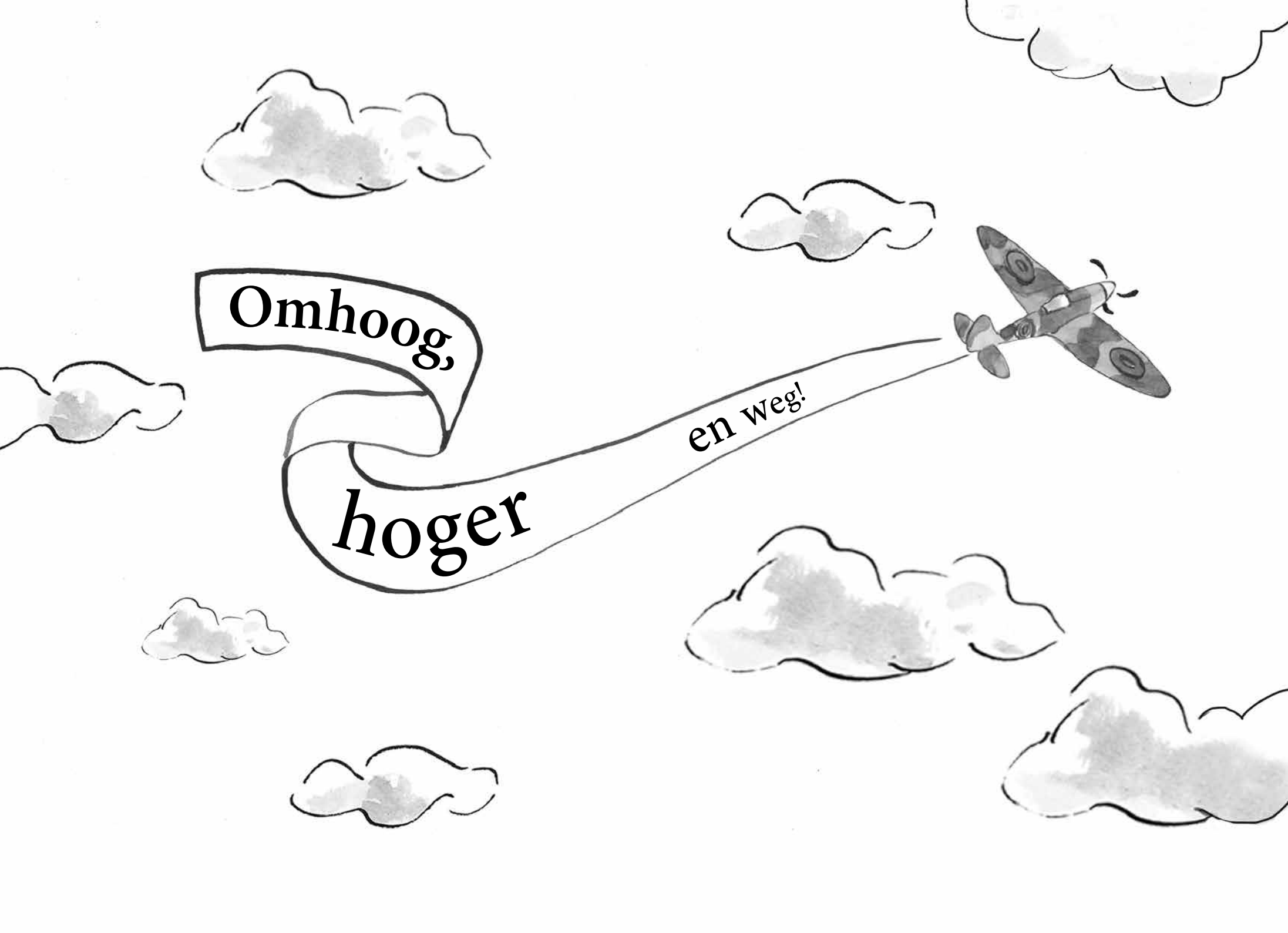
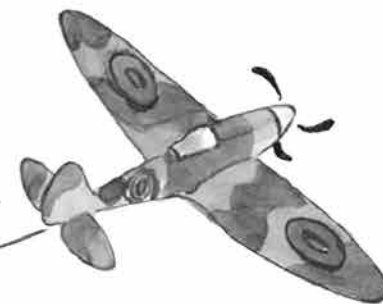
Tante Troela

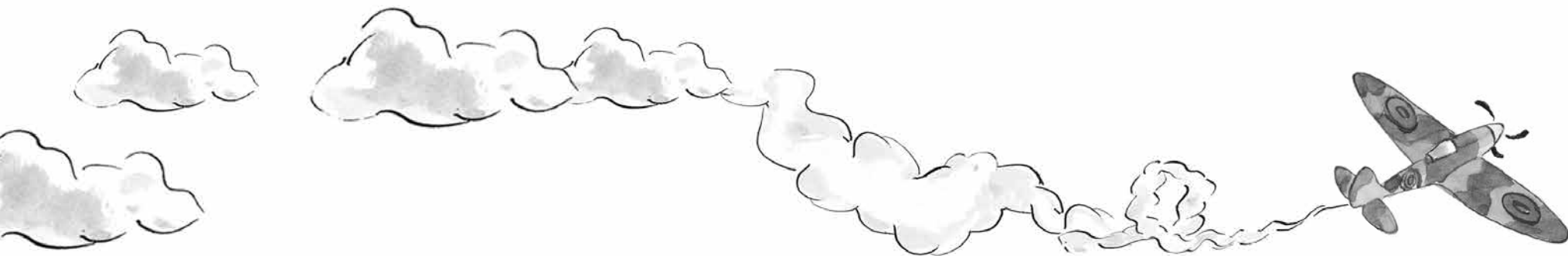

Omhoog,

hoger

en weg!

Dit is het verhaal van een jongen die Jack heette en zijn grootvader.

Heel lang geleden was opa piloot bij de RAF, de Royal Air Force*.

In de Tweede Wereldoorlog* vloog hij met een Spitfire, een gevechtsvliegtuig*.

Ons verhaal speelt in 1983. In die tijd was er nog geen sprake van internet en mobieltjes en computerspelletjes die je wekenlang zonder onderbreking kon spelen. In 1983 was opa al een oude man, maar zijn kleinzoon Jack was nog maar twaalf jaar.

* Je vindt meer uitleg over de woorden met een * achter in dit boek.

De ouders van Jack. Zijn mam, Barbara, werkt in de kaasafdeling van de supermarkt in hun buurt. Pap, Barry, is boekhouder.

Raj baat een krantenwinkel uit.

Juf Feijten is lerares geschiedenis op Jacks school.

Eerwaarde heer Hork is de plaatselijke dominee.

Speurders Bolder en Beender zijn een misdadbestrijdend duo.

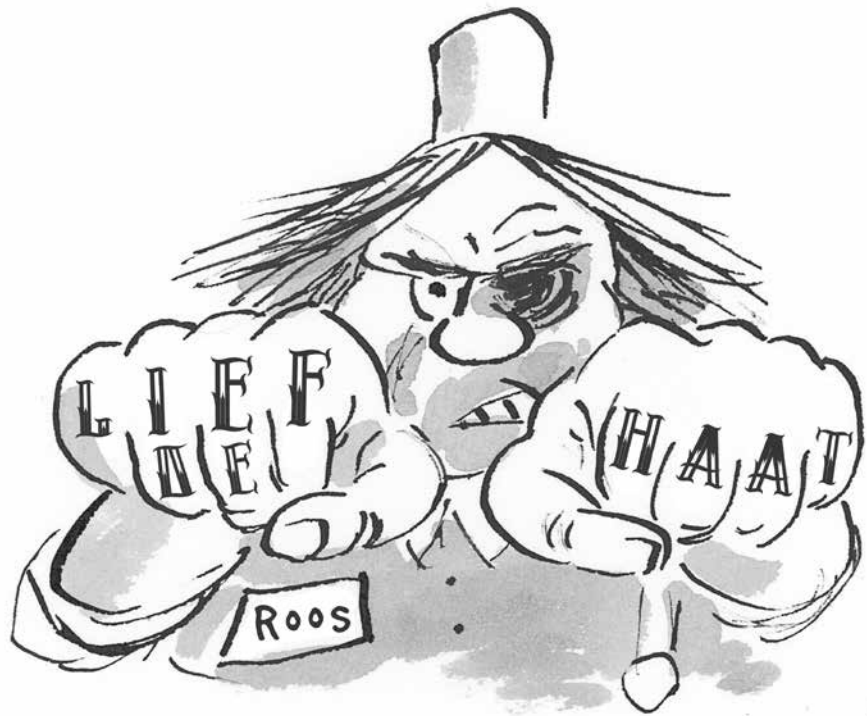
Die veiligheidsagent werkt in het Londense Imperial War Museum.

Juffrouw Knor is de directrice van
het bejaardentehuis **HUIZE SCHEMERLICHT**

Een paar bejaarde bewoners van het tehuis:
mevrouw Dolletje, de Majoor en de Marineofficier.

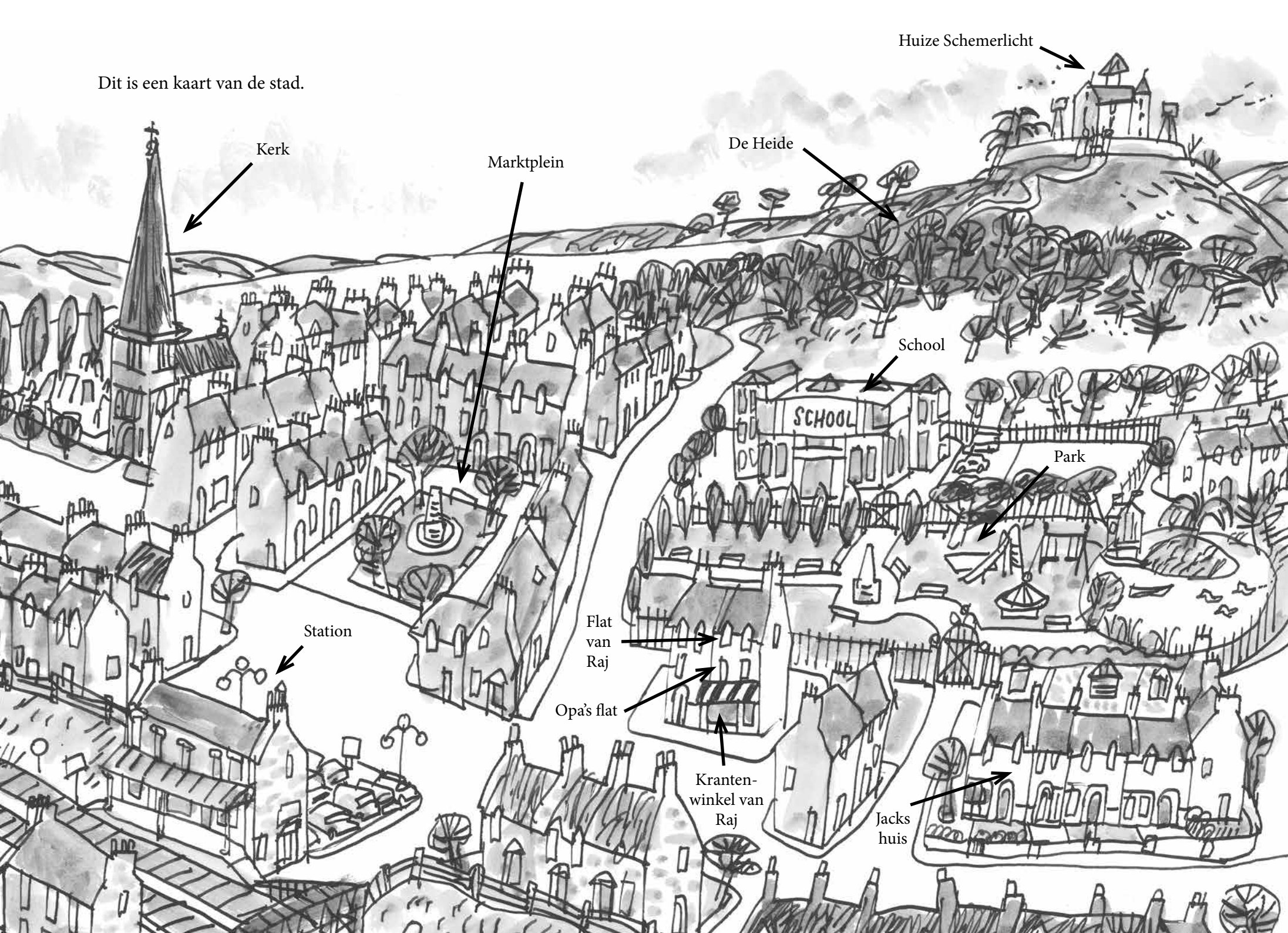
Dit zijn een paar van de verpleegsters die in **HUIZE SCHEMERLICHT** werken: zuster Roos, zuster Madelief en zuster Fleur.

Dit is **HUIZE SCHEMERLICHT**.

Dit is een kaart van de stad.

Huize Schemerlicht

Kerk

Marktpllein

De Heide

School

Park

Station

Flat van Raj

Op'a's flat

Kranten-winkel van Raj

Jacks huis

Proloog

Op een dag begon opa van alles te vergeten. Eerst waren het maar kleine dingen. De oude man zette zich bijvoorbeeld een kopje thee en vergat het leeg te drinken. Al gauw stonden er op zijn keukentafel wel tien kopjes koude thee netjes naast elkaar. Of hij liet zijn bad vollopen en vergat de kraan dicht te draaien, zodat de flat van zijn benedenbuur onderliep. Of hij wilde een postzegel gaan kopen, maar kwam terug met zeven-tien dozen cornflakes. En hij lustte niet eens cornflakes.

Stilaan begon opa ook belangrijke dingen te vergeten. Welk jaar het was. Of zijn al lang overleden vrouw nog leefde. Op een dag herkende hij zelfs zijn eigen zoon niet.

Het meest verontrustende was dat opa helemaal vergat dat hij oud en gepensioneerd was. De oude man had zijn kleinzoon altijd verhalen verteld over zijn avonturen bij de Royal Air Force, lang geleden in de Tweede Wereldoorlog. Nu werden die verhalen steeds meer werkelijkheid voor hem. In plaats van ze alleen maar te vertellen, begon hij ze eigenlijk opnieuw te beleven. Het heden begon steeds meer te vervagen tot zwart-witte flarden terwijl het verleden almaar prachtiger en kleurrijker werd. Het maakte niet uit waar opa was of wat hij aan het doen was of wie er bij hem was. In zijn geest was hij een drieste jonge piloot in de cockpit van zijn Spitfire.

Iedereen in zijn omgeving vond dat moeilijk te begrijpen.

Behalve één iemand.

Zijn kleinzoon Jack.

Net als alle kinderen speelde de jongen graag en voor hem was het alsof zijn grootvader een spel speelde.

Jack vond dat hij alleen maar mee hoefde te spelen.

Ingeblikte ham à la custard

Jack was het liefst alleen in zijn kamer. Hij was een schuchtere jongen en had dus niet veel vrienden. In plaats van op zijn vrije dagen in het park te gaan voetballen met andere kinderen van zijn school, bleef hij binnen en knutselde hij aan zijn dierbare verzameling modelvliegtuigjes. Zijn favorieten waren die uit de Tweede Wereldoorlog: de Lancaster-bommenwerper, de Hurricane* en natuurlijk het oude vliegtuig van zijn grootvader, de nu legendarische Spitfire. Van de nazi's had hij modellen van de Dornier-bommenwerper, de Junkers en de dodelijke tegenstander van de Spitfire, de Messerschmitt*.

Heel zorgvuldig beschilderde Jack zijn modellen, voordat hij ze met vissnoer aan het plafond bevestigde. Als ze dan in de lucht hingen, leek het alsof ze in een geweldig luchtgevecht verwickeld waren. 's Avonds keek hij ernaar als hij op zijn stapelbed lag. En terwijl hij indommelde, droomde hij al dat hij een kei van een RAF-

piloot was, zoals zijn grootvader lang geleden. Vlak bij zijn bed hing een oude zwart-witfoto van opa toen hij nog jong was. Die was genomen in 1940*, op het hoogtepunt van de Slag om Engeland*. Opa stond er trots op in zijn RAF-uniform.

In zijn dromen vloog Jack

Omhoog, hoger en weg,

net zoals zijn grootvader gedaan had. De jongen zou alles gegeven hebben wat hij had gehad, nu had en zou hebben om in de cockpit van de legendarische Spitfire van zijn opa te kunnen zitten, al was het maar heel even.

In zijn dromen was hij een held.

Overdag voelde hij zich een antiheld.

Het probleem was dat elke dag op de vorige en de volgende leek. Hij ging elke ochtend naar school, maakte elke middag zijn huiswerk en at elke avond achter de televisie. Was hij maar niet zo verlegen. Had hij maar veel vrienden. Kon hij de dagelijkse sleur maar doorbreken ...

Het enige lichtpuntje in Jacks week was de zondag. Dat was de dag dat zijn ouders hem naar zijn grootvader brach-

ten. Voordat de oude man te erg verward was, nam hij zijn kleinzoon af en toe mee voor een fantastisch dagje uit. Naar het Oorlogsmuseum, het Imperial War Museum, gingen ze het vaakst. Het was niet te ver weg, in Londen, en het was een schatkamer vol militaire voorwerpen. Vol verbazing keken ze naar de oude gevechtsvliegtuigen die aan het plafond van de grootste ruimte hingen. De legendarische Spitfire was natuurlijk hun grote favoriet. Elke keer als hij die zag, dacht opa terug aan de oorlog. Hij deelde die verhalen met zijn kleinzoon en die nam elk woord in zich op. Tijdens de lange busreis naar huis bestookte Jack de oude man met honderden vragen ...

‘Wat is de hoogste snelheid die je ooit haalde met je Spitfire?’

‘Moest je er ooit uit springen met je valscherms?’

‘Welk is het beste gevechtsvliegtuig, de Spitfire of de Messerschmitt?’

Opa vond het fijn zijn vragen te beantwoorden. Soms verzamelde zich op het bovendek van de bus een hele groep kinderen rond de oude man om te luisteren naar die ongehooflijke verhalen.

‘Het gebeurde in de zomer van 1940,’ begon opa bijvoorbeeld. ‘Op het hoogtepunt van de Slag om Engeland. Op een avond vloog ik met mijn Spitfire boven het Kanaal. Ik had geen contact meer met mijn eskader. Mijn gevechtsvliegtuig was beschadigd in een luchtgevecht en ik vloog met horten

en stoten terug naar de basis. Ineens hoorde ik achter me machinegeweren. **RAT TAT TAT!** Het was een Messerschmitt van de nazi's. Vlak achter me! Nog een keer **RAT TAT TAT!** Alleen wij tweeën vlogen boven het water. Die avond werd daar hevig gevochten, op leven en dood ...'

Opa deed niets liever dan verhalen vertellen over zijn avonturen in de Tweede Wereldoorlog. En Jack luisterde altijd erg aandachtig, want zelfs het kleinste detail boeide hem. Zo werd de jongen stilaan een expert wat de oude gevechtsvliegtuigen betrof. Opa zei tegen zijn kleinzoon dat hij later een 'uitstekende piloot' zou worden. Dan glom de jongen altijd van trots.

Soms was er 's avonds op de televisie een oude zwart-witoorlogsfilm te zien. Dan kroop Jack bij opa thuis lekker dicht tegen hem aan op de sofa om samen te kijken. *Reach for the Sky* was hun favoriete film. Een echte klassieker. Het verhaal van piloot Douglas Bader, die voor de Tweede Wereldoorlog zijn benen verloor bij een verschrikkelijk ongeval. Maar het lukte hem toch een legendarische piloot te worden. Regenachtige zaterdagmiddagen waren bestemd voor *Reach for the Sky* of *One of Our Aircraft Is Missing* of *The Way to the Stars* of *A Matter of Life and Death*. Jack kon zich niets beters voorstellen.

Hij vond het wel jammer dat hij bij opa altijd afschuwelijk eten voorgeschoteld kreeg. Opa noemde het 'rantsoenen'*, zoals hij die in de oorlog kreeg. Maar de oude man at alleen maar uit blik. Voor het avondeten pakte hij willekeurig een paar blikjes uit zijn provisiekast en die kieverde hij dan samen leeg in een pan.

Cornedbeef met stukjes ananas.

Sardientjes en rijstebrij.

Stroopcake met erwten.

Witte bonen in tomatensaus met ingeblikte perzikschijven.

Doppelsteentjes van wortelen in gecondenseerde melk.

Chocoladepudding
overgoten met
tomatensoep.

Pelsers met
spaghettislierten.

Pastei van rundvlees
en niertjes en fruitcocktail.

Haggis met kersen
in stroop erop.

En opa's specialiteit:
*ingeblikte ham
à la custard.*

Door die Franse woordjes klonk dat nogal chic, maar dat was het niet.

Gelukkig kwam de jongen niet voor het eten.

De Tweede Wereldoorlog was de belangrijkste periode in opa's leven geweest. Moedige RAF-piloten zoals hij vochten toen voor hun land in de Slag om Engeland. De nazi's planden een invasie, die ze Operatie Zeeleeuw* noemden. Maar doordat ze het luchtruim niet konden overheersen om hun grondtroepen te beschermen, konden de nazi's hun plan niet uitvoeren. Dag na dag, nacht na nacht waagden RAF-piloten zoals opa hun leven om te voorkomen dat de nazi's de Engelsen hun vrijheid zouden ontnemen.

In plaats van hem uit een boek voor te lezen voordat Jack moest gaan slapen, vertelde de oude man hem dus waargebeurde verhalen uit zijn eigen leven. En zijn verhalen waren spannender dan die in boeken.

'Nog een verhaal, opa!' smeekte de jongen op zo'n avond. 'Alsjeblieft! Ik wil horen hoe je neergehaald werd door de Luftwaffe* en een noodlanding moest maken in het Kanaal!'

'Het is al laat, jongen,' antwoordde opa. 'Ga nu maar slapen. Ik beloof je dat ik je dat verhaal en ook andere morgen zal vertellen.'

'Maar ...'

'Ik zie je wel in je dromen, eskadercommandant.' Opa kuste Jack teder op zijn voorhoofd. 'Eskadercommandant'

was zijn troetelnaam voor zijn kleinzoon. 'Ik zie je wel in het luchtruim. *Omhoog, hoger en weg.*'

'*Omhoog, hoger en weg!*' herhaalde de jongen. Toen viel hij in opa's logeerkamer in slaap en hij droomde dat ook hij gevechtspiloot was. Bij opa voelde hij zich altijd erg goed.

Maar daar zou snel verandering in komen ...

2

Pantoffels

Stilaan begon opa's geest steeds meer terug te keren naar de tijd toen hij nog een held was. Aan het begin van ons verhaal was de oude man ervan overtuigd dat de Tweede Wereldoorlog nog aan de gang was. Al was de oorlog al tientallen jaren afgelopen.

Opa was geestelijk helemaal in de war, zoals dat bij oudere mensen wel vaker voorkomt. Het was een ernstige aandoening en jammer genoeg was die vooralsnog ongeneeslijk. Het zag ernaar uit dat het almaar erger zou worden. Tot opa zich op een dag zelfs zijn eigen naam niet meer zou herinneren.

Maar zoals zo vaak in het leven leidde die tragische toestand ook nu tot zowel een lach als een traan. De laatste tijd deden er zich door de toestand van de oude man geregeld erg grappige situaties voor. Op oudejaarsavond drong opa erop aan dat iedereen zich naar de schuilkelder moest repen zodra er in de tuin van de burens vuurwerk afgestoken werd. En op een dag sneed opa met zijn zakmes een erg dun stukje muntchocolade in vieren 'vanwege de rantsoenering' en hij gaf iedereen zo'n stukje.

Maar de spectaculairste gebeurtenis was dat opa in de supermarkt ineens zei dat een winkelwagentje een Lancaster-bommenwerper was. Hij raasde ermee tussen de rekken door 'met een uiterst geheime opdracht'. En ondertussen keilde hij grote zakken bloem in het rond. Die 'bommen' ontploften overal – op rekken met etenswaar, op kassa's ...

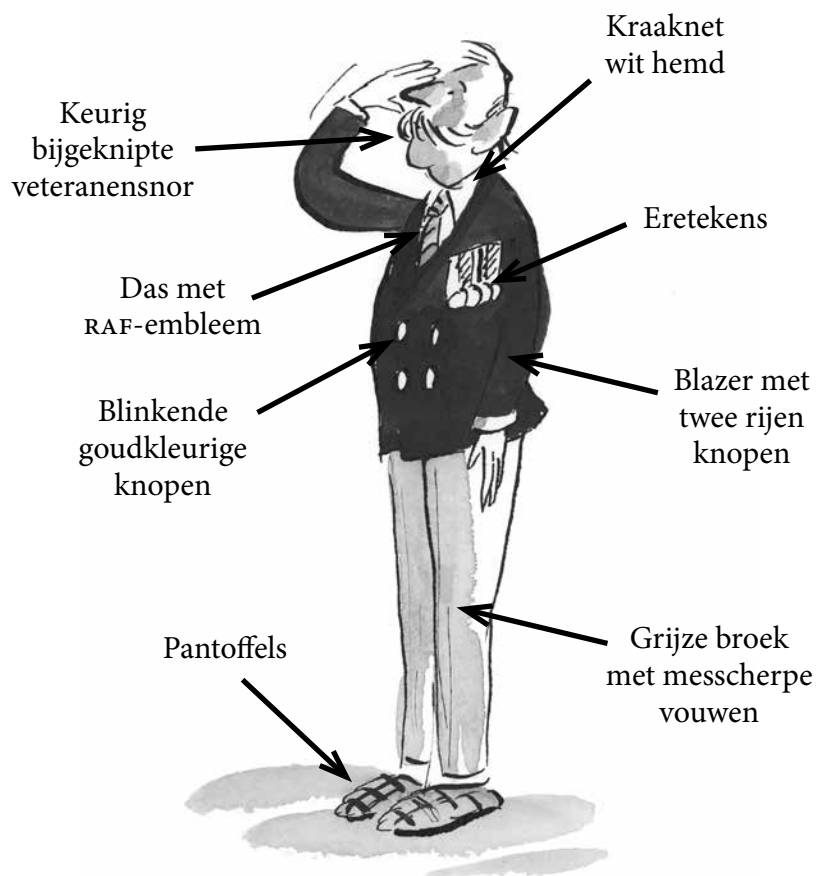

Zelfs de hooghartige manager van de supermarkt zat van top tot teen onder de bloem. Ze zag eruit als een met poeder bestrooide geest.

Het duurde weken voordat alles opgeruimd en schoongemaakt was. Opa werd voor de rest van zijn leven de toegang tot de supermarkt ontzegd.

Af en toe kon zijn verwarring echt ontstellend zijn. Jack had zijn grootmoeder niet gekend. Ze was ongeveer veertig jaar geleden gestorven. Dat was gebeurd tegen het einde van de oorlog, toen de nazi's op een nacht een bomaanval op Londen uitvoerden. Jacks vader was toen nog een baby. Maar als de jongen nu in het flatje van zijn grootvader zat, riep de oude man soms weer 'Peggy, schat!' alsof ze in een andere kamer was. Jack vond dat zo hartverscheurend dat er dan tranen opwelden in zijn ogen.

Ondanks alles was opa een ongelooflijk trotse man. Voor hem moest alles keurig in orde zijn.

Hij was altijd onberispelijk gekleed: zijn blazer met twee rijen knopen, kraaknet witte hemd en grijze broek met messcherpe vouwen droeg hij alsof het een uniform was. Een RAF-das met kastanjebruine, zilverkleurige en blauwe strepen was altijd netjes om zijn hals geknoopt. Net als heel wat veteranen uit de Tweede Wereldoorlog was hij trots op zijn opzichtige pilotensnor. Het was een wonderlijk ding. De snor was zo lang dat ze overging in zijn bakkebaarden. Het geheel leek een baard, maar het stukje op de kin ontbrak. Opa kon urenlang met de punten van zijn snor draaien, tot ze precies staken zoals hij het wilde.

Het enige waaraan je kon zien dat opa's geest in de war was, was zijn schoeisel. Pantoffels. De oude man droeg geen schoenen meer. Hij dacht er gewoon niet meer aan ze aan te trekken. Hoe goed of slecht het weer ook was, bij regen, ijzel of sneeuw, altijd liep hij te pronken met zijn bruine, geruite pantoffels.

Opa's vreemde gedrag verontrustte natuurlijk de volwassenen. Soms deed Jack alsof hij ging slapen, maar hij sloop dan uit zijn kamer. Boven op de trap zat hij in zijn pyjama te luisteren naar wat zijn ouders beneden in de keuken over opa zeiden. Ze gebruikten dan moeilijke woorden – die Jack niet begreep – om de 'toestand' van de oude man te bespreken. Ze hadden het erover dat ze opa misschien wel naar een

bejaardentehuis moesten brengen. De jongen had er een hekel aan dat ze zo over zijn grootvader spraken. Alsof hij een probleem was. Maar Jack was nog maar twaalf jaar en kon er niets tegen doen.

Maar niets kon hem beletten aandachtig te blijven luisteren naar verhalen over wat de oude man in de oorlog beleefd had. Zelfs niet dat die verhalen voor opa nu zo echt geworden waren dat ze die samen eigenlijk opnieuw beleefden. Het waren jongensboekenavonturen, verhalen over waaghalzerij.

Opa had een heel oude houten platenspeler, zo groot als een badkuip. Daarop speelde hij dreunende orkestmuziek, zo hard als het maar kon. Het liefst militaire muziekkapellen. Samen met Jack luisterde hij dan tot heel laat naar geweldige

klassieke stukken zoals 'Rule, Britannia!', 'Land of Hope and Glory' of de 'Pomp and Circumstance Marches'. Twee oude leunstoelen werden hun cockpits. Als de muziek aanzwol, stegen ze almaar hoger met hun ingebeelde gevechtsvliegtuig. Opa met zijn Spitfire, Jack met zijn Hurricane. *Omhoog, hoger en weg* gingen ze. Samen vlogen ze dan boven de wolken en verschalkten ze vliegtuigen van de vijand. Elke zondagavond wonnen ze als toppiloten de Slag om Engeland zonder opa's flatje ook maar één keer te verlaten.

Samen leefden opa en Jack zo in hun eigen wereld en beleefden ze talloze verzonden avonturen.

**Maar de avond waarop ons verhaal begint,
stond er echt iets te gebeuren ...**

